

ligsvæsenet, som ogsaa foreligger os. Der er en Bestræbelse fra Ministeriets Side efter at holde Sognenes kommunale Bestyrelse udenfor Indflydelse paa Valget af de Mænd, der dog alene have med kommunale Anliggender at bestille. Dette er efter min Mening en sørgelig Erfaring og det er heller ikke stemmende med Grundlovens Ord, i alt Fald ikke med dens Aand, at man saaledes søget at holde de kommunale Autoriteter ude fra denne Indflydelse. Det forekommer mig forunderligt, at der her kan reises stærk Modstand imod at indrømme Sogneforstanderskabet Ret til at gjøre Indstilling angaaende Besættelsen af Sognefogedbestillingen; det er dog aabenbart, at Sognefogedbestillingen er, som ogsaa allerede er anført af flere Talere, for en stor Deel, en communal Bestilling. Forsaa vidt man skulde mene, at de dog ikke ere kommunale Bestillingsmænd, saa maa jeg bemærke, at der jo i den nærmeste Fremtid forestaaer en Forandring i vort Retsvæsen og vel ogsaa i vort Landpoliti, hvorved det snart kan ventes, at de ville blive mere udelukkende kommunale Bestillingsmænd, og dog vil man ikke indrømme de Beboere, for hvem Sognefogederne udføre Forretningerne og som skulde have Nytten af disse Bestillingsmænd, at faae Indflydelse paa, hvem der skal ansættes som Sognefoged, ikke indrømme dem Ret til at gjøre Indstilling af flere Mænd, imellem hvilke Amtmanden kan vælge. Det er mig ikke uforklarligt, men det forekommer mig at være sørgeligt, at dette skal møde saamegen Modstand, fordi det overbeviser mig om, at man ikke er tilbøjelig til at lade Grundlovens Aand komme til at gjenstrænge det hele Communalvæsen. Jeg vil ikke tale om, at man kan komme til at yttre, at de Mænd, der have skrevet og forfattet vore kommunale Love, ikke skulde vide, hvorledes en Sognefoged „seer ud“, og at de altsaa maae være fuldkommen ubekjendte med Forholdene; jeg troer ikke, det er Tilfældet. Sognefogederne see vistnok meget forskjellige ud; de see meget forskellige ud, naar man seer dem paa Amtmandens Contoir og naar man seer dem hjemme i Kommunen; men jeg troer, at naar man kun seer dem paa eet af disse Steder, kan man ikke dømme om, hvorledes de see ud paa andre Steder. Det

forholder sig ganske vist saaledes, som den sidste ærede Taler gjorde opmærksom paa, at det bliver meget vanskeligt at faae paalidelige og dygtige Mænd til Sognefogder; men jeg troer ogsaa, at dette netop ligger i, at de ikke blive valgte efter Indstilling fra Beboernes Side. De fleste dygtige og paalidelige Mænd ere tillige selvstændige Mænd, og der gives mange Herredsfogder og vel ogsaa enkelte Amtmænd, der ikke kunne lide at have selvstændige Mænd til Sognefogder; deraf kommer det, at det er saa vanskeligt at faae paalidelige og dygtige Mænd dertil, fordi man tillige fordrer den Egenkab hos dem, at de ikke maae være altsfor selvstændige, og jeg indrømmer, at det er vanskeligt at finde paalidelige og dygtige Mænd, der ikke til en vis Grad tillige ere selvstændige Mænd. Deri ligger netop Vanskeligheden. Det er min Formening, at navnlig Folkethinget efter sin hele konstitutionelle Stilling, efter den Maade, hvorpaa det kommer tilfæde, og fordi det skal repræsentere det hele Folk — ikke enkelte, høiere stilsede Klasser af Folket, men det hele Folk — maa lade sig det være magtpaaliggende, naar der til visse Tider viser sig at være en bestemt afgjørende Modstand imod at lade Grundlovens Aand, og jeg troer ogsaa dens Ord, komme til fuld Anvendelse, da at gjøre sit Yderste for at bringe det dertil, og jo mere man seer, at Regjeringen ikke vil gaae ind derpaa i de Love, som komme til os, desto mere synes jeg, at Folkethinget maa føle sig opfordret til med Alvor at have sin Anskuelse. Jeg troer, at det er Folkethingets Anskuelse, at Sogneforstanderskaberne bør, hvor der er Tale om Poster, som de her omhandlede, vinde Ret til at kunne gjøre Indstilling om Besættelsen, og det viste sig ogsaa i sidste Session, da vi behandlede Skoleloven, at dette var Folkethingets eenstemmige Mening. Jeg skal indrømme, at den ærede Cultusminister i den Henseende gjør en hæderlig Undtagelse fra sine Collegaer; thi han gif villig ind paa, at Sogneforstanderskaberne fik Indstillingsret med Hensyn til Skolelærerembedernes Besættelse, og han fortjener Anerkjendelse derfor, naar man seer, hvorledes hans andre Collegaer, idetmindste